

TÝDENÍK ODBOROVÉHO SVAZU KOVO V ČSFR

Nejen Chiradik, ale i Sigmadik

Moderně pracující a myslící management se při řízení podniku snaží zainteresovat všechny zaměstnance do života podniku a tím vytvářet, dá se říci v „duši“ každého pracovníka pocit souměřitelnosti a potřebnosti s ním a v něm. Tento jev se pak odráží v tom, že práce není chápána jen jako nutná věc pro zajištění finančních prostředků na obživu. Aktivita a nápady, které může uplatnit každý ze zaměstnanců, jsou pak pro schopné a tvořivé vedení studnicí, ze které lze čerpat podněty k dalšímu zlepšení organizace práce, kvality výroby a její větší pestrosti.

Naše společnost se nachází v období hledání nejen politické kultury, ale v souvislosti s probíhající ekonomickou reformou i v hledání kultury řízení podniků. Pojem zainteresovanosti zaměstnanců na dalším rozvoji jejich organizace je až příliš často chápána ze strany některých členů vlády a také i mnohých managementů, kde se změnil výraz soudruh ředitel na předsedu představenstva, jako brzdící prvek možné prosperity příslušného subjektu. Je asi nutné, abychom prošli etapou vyhodnocování, porovnávání a třídění názorů, etapou, na jejímž konci vzejde poznání, že i v kapitalistickém tržním prostředí se s člověkem — jedincem počítá, a že je to výhodné.

V současnosti probíhající tzv. velké privatizace, nosný program naší ekonomické reformy, možnost podílu a příspěvku kmenových zaměstnanců na rozvoji toho „jejich“ domácího podniku, umožňuje. Člunv federální kabinet vytváří legislativní podmínky pro privatizaci státních jednotek, a zároveň hledá i způsob co nejrychlejší metody odstátnění. Nedostatek finančního kapitálu v tuzemsku a tím následného pomalého postupu soukromého sektoru velkých podniků, dovedl hlavního protagonistu radikální ekonomické reformy Václava Klause k uplatnění nestandardní metody — ke kupónové privatizaci. A právě kupónová privati-

zace je tou zaměstnaneckou možností...

Vzpomínky na začátek první vlny kupónové privatizace jsou zcela jistě ještě v živé paměti. Nezáživné televizní reklamy nevyvolaly předpokládaný zájem o zakoupení kupónové knížky za symbolickou cenu 1035 korun československých. Až jistě nezapomenutelný harvardský slib „desetinašobku“ pomohl ke vzniku kupónové horečky, která se promítla nejen do nekonečných front, ale i do silného nástupu různých fondů, jejich slibů a vtravých agentů. Mnozí jedinci, aby si ulehčili své rozhodnutí a s výhledem perspektivy omezení možného rizika propadu investičních bodů, svěřili své knížky či body do péče a spravování právě těm fondům, které rozpoutaly mohutnou propagační kampaň. Relativní výhodnost tohoto kroku však poráží i následná nevhoda, neznalost kvality a možností zástupců a zakladatelů fondů.

V některých podnicích se zaměstnanci myšlenkou fondů nechali inspirovat k vytvoření obdobných fondů či sdružení, kde by se měli sdružit samostatní DIKové, především zaměstnanci příslušného podniku (o zájmovém sdružení Chirana Stará Turá jsme přinesli informaci v č. 39/1992). Když bylo na začátku letošního roku rozhodnuto o privatizaci a. s. Sigma Hranice formou kupónové privatizace, inicioval výbor odbor-

ové organizace vytvoření sdružení akcionářů a. s. Sigma Hranice. Motivem přípravného výboru při zakládání sdružení byla mj. i myšlenka, aby pro samostatné DIK byly v souvislosti se Sigmou vytvořeny potřebné podmínky pro to, aby při rozhodování o dalším osudu a. s. nerozhodovaly pouze privatizační fondy.

Sdružení akcionářů a. s. Sigma Hranice bylo zaregistrováno 5. října t. r. na ministerstvu vnitra České republiky. V současném výboru má zastoupení i ZO OS KOVO v osobě jejího předsedy ing. Úhehy. Přesný počet účastníků v ustaveném sdružení bude znám po skončení pátého kola první vlny kupónové privatizace, do kterého byla akciová společ-

nost zařazena. Dosavadní stav dává předpoklady pro uplatnění spolurozhodování a zainteresovanosti zaměstnanců na dalším vývoji Sigm.

Ani náš nejradikálnější kapitalista se snad z této možnosti zcela nezděsí, neboť lze těžko předpokládat, že by zaměstnanci rozhodli tak, aby přivedli podnik v bankrot a oni přitom spadli do nepřítisť husté sociální sítě.

Do začátku druhé privatizační vlny zbývá ještě něco času a tak tam, kde je reálný předpoklad uplatnění kupónové privatizace, měla by možnost uplatnění investičních bodů takovým způsobem jako je tomu v a. s. Sigma Hranice, najít další a další následovníky.

ZTS V LUČENCI NEBANKROTUJE

Budú přijímat robotníkov

Časopis TREND v listopadu 1992 uverejnil zoznam bankrotujúcich podnikov, medzi nimi sa uvádzal aj s. p. ZTS v Lučenci.

— Nie, nie je to pravda! — ohradzuje sa podnikový riaditeľ Ing. Vojtech Lempochner.

Je síce pravda, že podnik dosiahol stratu 43 miliónov korún, a to kvôli neschopnosti splácať úvery (117 miliónov korún) a za ne nehorázne úroky (od 1. decembra 1992 za 63 miliónov korún s 50percentným úrokom).

Ako došlo k takým úverom?

Este roku 1990 podnik vyrobil 616 nakladačov a z nich predal 584. Na rok 1991 mal podnik hospodárske zmluvy na dvesto nakladačov, no keď tie nešli na odbyt (odberatelia zrušili hospodárske zmluvy), podnik koncom marca 1991 prepustil pästo ľudí. Z tých dvesto nakladačov sa do konca novembra 1992 predalo 104, no 96 nakladačov zostalo na dvoch fabriky. Podľa slov podnikového riaditeľa tie nakladače predajú do konca marca 1993.

V podniku zostalo pracovať 392 ľudí.

Abý sa podnik zbavil dlhu, predá časť svojho areálu, z toho sa vytvorí spol. s r. o., no podnik ako taký zostane i naďalej.

— Vzhľadom na to, že odbyt sa zvýši, po februári 1993 začneme prijímať ďalších robotníkov, — ubezpečuje nás Ing. Vojtech Lempochner.

Práca v lučenskom podniku ZTS môže byť i naďalej zaujímavá, ba i výhodná. Veď už roku 1992 dosiahli 4,3 tisíc korún priemerného zárobku. Vedenie podniku sa usiluje vyjsť odborárom v ústrety, predseda ZO OS KOVO Ing. Tibor Klement sa pravidelne zúčastňuje poradí vedenia podniku.

— Keby sa vláda SR bola zaoberala ekonomickou situáciou výrobných podnikov, mohli sme byť na tom oveľa lepšie! — tvrdí Ing. Vojtech Lempochner.

No i to že sa lučenský s. p. ZTS nerozpadol, že sa celkom nezvrátil, svedčí o šikovnosti podnikového managementu.

— Áno, obchodný a technický úsek sme posilnili, ľudia sa učia pracovať po novom! — povie na záver podnikový riaditeľ.

František Kováč

Stríčky ze závodů

... Škoda Plzeň, a. s., má v současné době celkem 42 základních odborových organizací, které mají svoji právní subjektivitu. Tato skutečnost, podle poznatků obou našich funkcionářů, oslabuje jednotnost zdejších odborů pokud jde o prosazování požadavků do obsahu kolektivní smlouvy. Škodováci odboráři roztrácejí své pozice a sílu díky roztržitosti. Vždyť podnikový výbor OS KOVO zde tvoří 42 předsedů. A v tomto počtu je jen velmi obtížné různé, často i protichůdné, názory skloubit.

Ocelář — VZ Chomutov 26. 11. 1992

Současné období je tvrdou zkouškou pro všechny funkcionáře odborů. Potíže naší akciové spo-

lečnosti — zastavení výroby, propouštění pracovníků, výrazné ztěžují naši práci. Zde je nutné si vzájemně předat zkušenosti, zjistit názory všech členů závodních výborů a stanoviti další postup odborové organizace v a. s. Tatra.

A. Valásek, předseda POV OS KOVO — Tatrovák 11. 12. 1992

... Předseda POR předložil 3 varianty dalšího postupu ve vyjednávání PKS do konce roku 1992. V případě, že nedojde do uvedeného termínu k dohodě, bude se v lednu 1993 konat konference POR, jejíž náplní bude stanovení dalšího postupu v této oblasti.

Ze zprávy vyjednávací komise POR pro PKS NH — Týden v NH 10/12 1992

Dnes v čísle:

- MOŽNOSTI PODNIKÁNÍ ZO OS KOVO (STR. 3)
- VÝKLAD STANOV K ČLENSKÝM PŘÍSPĚVKŮM (STR. 4)
- PRÁVNÍ PORADNA (STR. 4)

Od Nového roku jinak

S příchodem Nového roku si většina z nás plánuje předsevzít a změny, které by měly vést k lepšímu. Jsou však i změny neplánované a vynucené. A právě takové změny se od začátku příštího roku dotknou našeho týdeníku a života redakce zároveň.

Vznik samostatných republik se promítá i do působnosti svazových časopisů, a to tak, že počínaje 1. lednem 1993 přechází KOVÁK do působnosti OS KOVO v České republice a ROBOTNICKE NOVINY ve Slovenské republice. Tato změna však neznamena, že se KOVÁK bude zabývat pouze problémy v Čechách na Moravě a ve Slezsku. Naším zájmem je, aby v celém spektru obsahu měla své zastoupení i odborářská problematika dotýkající se Slovenska, a to pokud bude ze strany slovenských čtenářů zájem, nejen do připravovaného dubnového sjezdu.

Všechny, kteří se na naši redakci obraceli telefonicky, faxem, nebo nás navštěvovali osobně musíme upozornit, že od 1. ledna 1993 je všechno jinak. Vzhledem k tomu, že jsme obdrželi výpověď z dosavadních prostor na Gorkého náměstí v Praze, museli jsme hledat azyl jinde. Takže, po skončení silvestrovských „radovánek“ nám již budete moct napsat na novou adresu:

REDAKCE KOVÁK
NÁM. W. CHURCHILLA 2
113 59 PRAHA 3 — ŽÍZKOV

Pro přímé návštěvníky ještě doplňujeme, že místnosti redakce budou na uvedeném adrese ve 3. patře v Domě odborových svazů.

Jestliže se podaří telefonní kabel správně zapojit a celý telekomunikační systém bude i přes možné zinní kalamišní podmínky funkční, pak nebudete moc překvapeni, když se vám po výtocení čísla:

(02) 236 97 67

ozve ve sluchátku: „Haló, tady redakce KOVÁK...“ Toto číslo je však univerzální a bude možné je využít i pro odeslání faxu.

Celá redakce doufá, že se vše během závěru měsíce prosince podaří zajistit tak, aby od Nového roku všechno klapalo jako po „drátě“. Jedno staré přísloví totiž říká — „Jak na Nový rok, tak po celý rok.“ —jen—

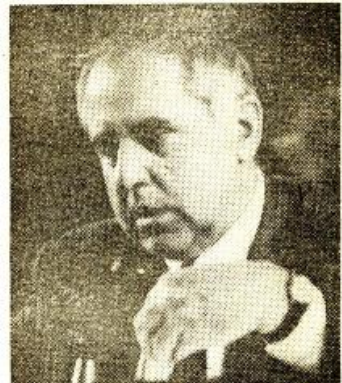
DO NOVÉHO ROKU 1993 hodně zdraví, štěstí, pohody, síly a vzájemného porozumění, čtenářům týdeníku KOVÁK a členům Odborového svazu KOVO v Čechách, na Moravě, ve Slezsku a na Slovensku
přeje redakce KOVÁK

Otázka pro:

TOMÁŠE JEŽKA, PŘEDSEDU ROZPOČTOVÉHO VÝBORU ČNR

V souvislosti s přípravou rozpočtu České republiky pro příští rok jsou známy připomínky představitelů odborů k tomuto vládnímu návrhu. Domníváte se, že se do schváleného zákona o rozpočtu tyto připomínky, zejména v sociální oblasti promítanou?

Mám za to, že sektor transferů pro obyvatelstvo, jako je podpora v nezaměstnanosti či dávky nemocenského zajištění, je přiměřeně a dostatečně zajištěn. Ve vládním návrhu je na toto pamatováno.

JAK DÁL?

S poslední sekundou poslední minuty posledního dne roku 1992 zmizí z mapy světa země s názvem Československo, s první sekundou první vteřiny prvního dne roku 1993 z Československa vznikají dva samostatné státy — Česká republika a Slovenská republika. Tuto změnu nenesou lehce nejen národnostně smíšené rodiny, ale také valná část ostatního obyvatelstva. Vždyť, upřímně řečeno, mnozí z nás ani nevěděli, že při zprávkách, a také jiných poradech, se strídala slovenština s češtinou a naopak. Bralo se to jako samozřejmost. Vždyť jen některé výrazy se oboustranně zdály málo srozumitelné, ale také to se překlenulo celkovým pochopením a porozuměním toho, čeho se to týkalo.

Nejinak tomu bylo a je také na poli odborářské práce. Nebylo rozdílu mezi Čechy a Slováky, nebylo a není rozdílu ani v jiném odstínu pleť. Profesionální samoléžitost byla a je pojítkem, které nebralo a nebere ohled na národnost a dá se říci, že k prospěchu všech, bez rozdílu zda se nalézají na levém či pravém břehu řeky Moravy.

Odborový svaz KOVO ve federálním měřítku přežije o tři měsíce federální republiku, a to až do 2.—3. dubna 1993, kdy na mimořádném sjezdu se rozhodne o jeho dalším osudu a vzniku dvou samostatných odborových svazů podle nových státních útvarů. Nová státní hranice, a ani mimořádný sjezd nebudou tečkami za dosavadní společnou činností, budou jen milníky, od kterých se bude v nových podmínkách utvářet další součinnost.

A že ji bude zapotřebí dokládá jako příklad informace z deníku Práca ze dne 10. 12. 1992:

„Občania SR, pracujúci v a. s. Trinecké železárny, nebudú podľa generálneho riaditeľa G. Hojdyša z tohto metalurgického podniku po rozdelení ČSFR prepustení. Ako oznámil, do Trineckých železáren denne dochádza 530 slovenských pracovníkov, a to predovšetkým z okresu Čadca. Jediným problémom, ktorý by sa ich mal po 1. 1. 1993 týkať, je zdraženie cestovného. G. Hojdyš ďalej uviedol, že rozdelenie ČSFR nebude mať vplyv ani na pracovné zaradenie robotníkov a technikov slovenskej národnosti.“ —KK—

Týden ve výkonných radách

Čechy

Tento týden byl ve znamení příprav na rozdělení státu, které bude mít i určité dopady na odbory jako celek, a pochopitelně i na náš svaz. Tato příprava byla i hlavním smyslem zahájení konference. Nezastavila se však i naše práce v neméně závažné oblasti, a to v kolektivním vyjednávání vyšších smluv. Měli jsme připravené jednání s Českomoravskou elektrotechnickou asociací. Také jsme měli jednání s individuálními členy Svazu průmyslu ČR, s hutní sekci a učinili veškeré kroky k tomu, aby 21. 12. byla podepsána kolektivní smlouva mezi OS KOVO a Sdružením automobilového průmyslu. Plynule probíhají konference jednotlivých sekcí našeho odborového svazu.

Závěr roku je však příležitostí k ohlédnutí za tím, jaký byl, jaká je bilance toho, co se nám povedlo, či naopak nepovedlo. Za jeden z největších úspěchů považujeme to, že v celé řadě zprivatizovaných podniků si udržela své postavení základní organizace OS KOVO, a to i přes různé těžkosti, kdy se např. zaměstnavatelé subjektu dělali. Jsem rád, že si v některých podnicích naši členové svazu uvědomili, že je dobré i přes rozdělení organizace dále spolupracovat a vytvořit společné orgány.

Za velice závažné v kladném slova smyslu považujeme to, že se podařilo zachovat náš svaz jako celek a že dokázal komunikovat se základními organizacemi. Bez existence odborů a bez spolupráce na všech úrovních by bylo velice obtížné zajistit pro zaměstnance, ale i pro ostatní skupiny obyvatel, přijatelné sociální podmínky. Dobře je také to, že v našem odvětví neklesla reálná mzda, ale v průměru stoupla. To znamená, že jsme splnili jeden z hlavních úkolů sjezdu, aby v roce 1992 neklesla reálná mzda v nejnižších příjmových skupinách.

I přes určité útoky na naši stranu se podařilo udržet respekt vůči OS KOVO nejen ze strany zaměstnavatelů, ale i státní moc, což je vidět na příkladu pokračující tripartity, která i přes potíže, které jí provázely, plnila a doufám, že i v příštím roce bude plnit svůj úkol. Věřím také, že se nám podařilo udržet důvěru členské základny.

Příští rok klepe na dveře a je nutné se vážně zamyslet nad tím, jak dále pokračovat v naší činnosti. V této souvislosti chci uvést, že přijatá Ústava České republiky, která je výsledkem kompromisu, což je patrné na tom, že značná část opozičních poslanců pro ni hlasovala, otevře prostor vládě a parlamentu pro řešení ekonomických otázek. Pokud budeme chtít jako odborový svaz účinně pracovat v České republice, považujeme za základní předpoklad této činnosti jeden svaz v celé České republice, s výrazným zaměřením na regiony a základní organizace. Zkrátka zabránit tomu, aby se z našeho svazu stal „moloč“, který čerpá svou energii pouze na vnitřní záležitosti orgánů a aparátu a nezbývá mu již energie na konkrétní výstupy vůči základním organizacím a členské základně. Tomuto případnému stavu je nutno zabránit. Jsem přesvědčen o tom, že svaz jako celek a jeho nové stanovy, budou muset zcela jasně definovat adresné kompetence a zároveň adresnou odpovědnost na všech úrovních. A to ze dvou důvodů. Aby naše činnost byla jednoznačně kontrolovatelná, což považujeme za hlavní prvek demokracie, a současně bychom byli sdružení akceschopné, což vyžaduje právo rozhodnout a současně určitou vnitřní disciplínu, a to nejen v orgánech, ale i na úrovni základních organizací.

Jan Uhlíř

Morava a Slezsko

Předposlední týden letošního roku byl pro Moravskoslezskou radu opět nabílí. Bezesporně nejvýznamnější akcí byla hned ta nejdůležitější — totiž setkání odborových zástupců základních organizací hutních podniků Ostravska s ministrem průmyslu a obchodu Vladimírem Dlouhým. V hotelu Kovák v Ostravě pamatoval ministr se sociálním citěním během své jednodenní návštěvy Ostravy na setkání s odborovými předáky, protože právě oni apelují na vládu a na zmíněné ministerstvo, aby i při restrukturalizaci hutí byl zabezpečen sociální směr. Nebylo zastoupeno jen pět hutních podniků z ostravského regionu, jak uvedly některé deníky, ale daleko více, hlavně těch, které s hutními intenzivně spolupracují. Nechyběli ani horničtí odboroví předáci. Hodinové setkání před tiskovou konferencí, na které ministr zrekapituloval postřehy z jednání s řediteli hutních podniků a zástupci kováků, řídil předseda MSR

OS KOVO Vladimír Komárek. Musím představit, že Vladimír Dlouhý si pochvaloval fundovanost a vysokou aktuálnost dotazů diskutujících předsedů základních organizací.

Po návštěvě stejné půdy premiérem České vlády před nedávnem, kdy Václav Klaus striktně odmítl účast státu na restrukturalizaci nejen hutního průmyslu, vyzněla slova ministra V. Dlouhého přece jen optimističtější. Postřehy, abych nebyl subjektivní, cituji z několika deníků. List pro Moravu a Slezsko, Svoboda v článku Privatizovat, privatizovat, privatizovat mimo jiné píše: „Ministr Dlouhý především vyjádřil nespokojenost s postupem privatizace hutních podniků a dále zdůraznil, že stát nebude garantovat úvěry na vybrané investiční akce, ale bude podporovat reinvestice dividend. Panu ministru se příliš nezamlouvá ani uvažované holdingové uspořádání severomoravských hutních podniků, protože v něm vidí nebezpečí přetrvávání velkých ředitelských aparátů a možnost přeláčení finančních zdrojů z efektivních do méně efektivních výrobních. Podporu naopak mohou tyto podniky očekávat proti nespravedlivé diskriminační politice ES, týkající se vývozu našich hutních výrobků do zemí Evropského společenství.“

Deník Moravskoslezský den v úvodníku Konec ocelové doktríny uvedl: „Na otázku, jakou tudíž přisuzujeme perspektivu zdejším pět hutním podnikům a jestli vůbec mají šanci přežít, Vladimír Dlouhý odpověděl: „Takovou šanci vidím docela reálnou, otázku ovšem je, jakou strategii pro to zvolí. Jinými slovy, rozhodujícími bude jejich orientace, rozsah výroby a počty zaměstnanců, které jí budou zajišťovat.“ Vzdor tomu varoval před přílišným optimismem. Třeba totiž vědět, že současná zdánlivá schopnost konkurovat na evropských trzích vyplývá do jisté míry z toho, že některé operace nadále dotuje stát. Míra těchto dotací má mít sestupnou tendenci, podobně jako produkce této suroviny. „Jestliže jsme jí v roce 1989 vyrobili okolo 10 milionů tun, v roce 2000 počítáme s 5,8 miliónu, a to uvádím jako horní hranici. Podle mne půjdeme na tři, čtyři milióny.“ Hodně se také hovořilo o tom, že tyto kroky vyvolají na Ostravsku zvýšení nezaměstnanosti. Stát, jak řekl ministr Vladimír Dlouhý, s tím počítá. Od toho, aby co nejméně „bolela“, to jsou podle jeho názoru regionální orgány. Na jejich politice včetně finanční, upozornil, má v budoucnu záležet, kolika hutníkům nabídně jiné pracovní příležitosti.“

Anna Bortlíčková z ostravské redakce Rudého práva v článku České hutě na prodej uvedla: „V současné době české hutnictví inkasuje určité systémové výhody. Tyto výhody jsou z relativně levnějších cen vstupů, především železorných surovin, stále ještě relativně nízkých cen elektrické energie, uhlí, nižší ceny pracovní síly a inkasuje při vývozu výhod z nynějšího směnného kursu a rozdílu mezi směnným kursem a paritou kupní síly. Současně podle našeho plánu, že všechny tyto výhody vymizí, jak budou tyto výhody mizet, bude možná útlum ještě větší. Tato země musí začít uvažovat i o možnosti dovozu oceli, ale tak daleko zatím nejsem.“

Pro doplnění uvedu několik postřehů z odpovědi ministra Vladimíra Dlouhého na dotazy odborových předáků: „Když hutě nebudou efektivní pro soukromého majitele, pak to nemůže být efektivní ani pro stát... Krátkodobě jsem pro export hutních výrobků, které jsou konkurenceschopné, ale na dlouhodobou záležitost už mám pochybnosti... Nechceme vytvořit sociální nepokoje, chceme nabídnout spolupráci... Je to problém regionální, ale bez účasti vlády se to neobejde... To není věcí odborů, to je vládní politika. Jakmile půjde o následky, tak tam musí odbory vstoupit, ale základní problémy musí řešit vláda... Je třeba říci, že problém je v samotné filosofii na tuto otázku... Restrukturalizace hutí všude na světě byla provázána sociální nestabilitou. Existuje obecní rovina a pak regionální. Nemůžeme čekat, že to bude dělat jen Praha...“

Další akcí, která se též neobešla bez účasti novinářů, aby aktivně předsedl ZO OS KOVO z oblasti zhruba orientované územím bývalého Severomoravského kraje. Akce se uskutečnila 17. prosince v ostravském hotelu Atom. Místopředseda Moravskoslezské rady informoval účastníky aktivně o jednání federální rady OS KOVO v Košicích a o konferenci stejného svazového orgánu v Praze. Dále hovořil i o transformaci svazu. Dalším bodem programu byla informace o stavu vyjednávání kolektivních smluv vyššího stupně, kterou přednesla JUDr. Blanka Kubacká. Za fečnickým pultem se dále vystřídali i hosté z ministerstva průmyslu a obchodu České republiky, kteří zodpověděli všeobecné otázky odborářů. Posléze je čekaly i otázky ostravských novinářů na krátké tiskové schůzce.

Uprostřed týdne na dvou denní pracovní návštěvě Francie navštívili CPDT předseda MSR Vladimír Komárek a člen představenstva MSR Rudolf Dvořák. K jejich cestě se vrátíme samostatným materiálem.

Místopředseda Moravskoslezské rady OS KOVO Lubomír Stenci, jak velí jeho povinnosti, navštívil několik mandátových obvodů. V Uherském Hradišti, v Hodoníně a Prostějově projednal s odbory otázky, které v současné době trápí všechny odbory našeho odborového svazu. Užitečná jednání, při kterých se konfrontovaly informace a názory z „terénu“, byla užitečná pro obě strany.

Poznámka: Předseda Vladimír Komárek, místopředseda Lubomír Stenci a někteří další členové MSR mě požádali, abych v této rubrice tlumočil jejich srdečné poděkování všem kovákům, především

pak těm obětavým funkcionářům, kteří často na úkor svého osobního volna a ve značně složitých podmínkách se snaží dělat svou práci co nejlépe. Poděkování je určeno i rodinným příslušníkům, především manželům nebo manželkám a dětem, kteří jsou k jejich práci tolerantní a vytvářejí potřebné rodinné zázemí k jejich výkonu funkce. Takže co neoptimističtější P. F. '93 přeji nejen oni, ale i tiskový mluvčí. Alois JEDLIČKA

Slovensko

15. 12. 1992 rokovalo v Považskej Bystrici predsedníctvo Slovenskej rady OZ KOVO. Prerokovali sa materiály o činnosti Nadácie START a Nadácie pre zdravotníctvo, ktoré založal OZ KOVO, schválili sa vyjednávací KZVS na rok 1993 i zástupcovia do pracovných skupín pre prípravu zjazdu OZ KOVO, ktorý bude začiatkom apríla.

Predsedníctvo prerokovalo tiež materiály na rokovanie Slovenskej rady OZ KOVO, zvolanej na 16. 12. 1992 tiež do Považskej Bystrici. Okrem návrhu plánu práce orgánov SR OZ KOVO na I. polrok 1993 a návrhu rozpočtu na rok 1993 je to predovšetkým správa o činnosti. Táto zvlášť analyzuje súčasnú ekonomickú situáciu na Slovensku a výsledky rokovaní RHSD.

Na rokovaní SR OZ KOVO 16. 12. 1992 predseda SR Jozef Krumpolec informoval o stretnutiach odborárov s vládou Slovenskej republiky 11. 11. 1992 a 3. 12. 1992. Už 11. 11. upozornil Jozef Krumpolec premiéra Vladimíra Mečiara, že podpora, ktorú dali kováci pre HZDS pred voľbami najmä na strednom Slovensku má tiež svoje medze, práve v tomto regióne sú na tom kovácke podniky najhoršie a po voľbách nie sú žiadne náznaky zlepšenia.

Oprávnené obavy vyjadrili kováci v súvislosti so vznikajúcou Národnou poisťovňou. Niektoré vládne miesta by chceli odborárov „vyšachovať“ zo zboru zástupcov Národnej poisťovne. Avšak práve odborári sú predstaviteľmi zamestnancov, ktorí svojou pracovnou aktivitou naplňujú fondy tejto inštitúcie, ktorá bude hospodáriť s ročným objemom 70 mld. korún. Stanovisko SR OZ KOVO k tejto problematike bolo doručené všetkým výborom Národnej rady Slovenskej republiky i predsedovi NR SR Ivanovi Gašparovičovi.

Jozef Krumpolec ďalej ilustruje pred členmi SR OZ KOVO celý priebeh „boja o rozpočet“. Na stretnutí s vládou Slovenskej republiky 3. 12. 1992 odborári dali jasne najavo, že nepripustia tvrdé dupady štátneho rozpočtu 1993 do sociálnej sféry. Po tomto stretnutí nasledovalo niekoľko búrlivých rokovaní RHSD (väčšinou končili nad ráno budúceho dňa) i rokovanie vlády SR (po stretnutí s odborármi vo východoslovenskom regióne do rána budúceho dňa). Výsledkom boli verbálne vyhlásenia vlády, že v podstate akceptovala požiadavky odborárov. Odborári sa vyjadria aj potom, keď na vlastné oči uvidia upravenú verziu štátneho rozpočtu.

Živá diskusia na rokovaní SR OZ KOVO bola k situácii, ktorá v základných organizáciách vzniká v súvislosti so zrušením FKSP k 31. 12. 1992. Nesporne to ovplyvní činnosť mnohých základných organizácií vo väčšine odborových zväzov. Kováci túto problematiku pozorne sledujú a iniciatívy navrhujú alternatívne riešenia. Jednou z nich je aj tlak na KOZ SR, aby spracovala návrh na prijatie zákona o sociálnom fonde, ktorý by FKSP nahradil. Takýto zákon musí vychádzať zo zhody v tripartite, pretože v postupujúcej privatizácii nemožno bezprostredne donútiť zamestnávateľov, do akých fondov majú vložiť svoje peniaze. Treba najprv získať podporu Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky. Snem KOZ SR, zvolaný na 21. 12. 1992, by sa mal vyjadriť aj k tejto otázke.

Rušíny bol aj štvrtok 17. 12. 1992. Od rána mala rokovať slovenská tripartita — RHSD. Z podnetu vlády SR bola odložená na 23. 12. 92. Odborári to právom považujú za taktizovanie vlády, ktorá opäť nespĺňa záväzný sľub — nedala odborárom k posúdeniu upravený rozpočet — aspoň tvrdí, že je upravený, aj s našimi pripomienkami. Nevideli sme ho — máme teda veriť?

V tento deň zasadali aj krízový štáb SR OZ KOVO. Pripravuje aj tvrdšie kroky voči vláde.

Na 12.00 hod. zvolala SR OZ KOVO tlačovú konferenciu k tejto situácii. Záujem novinárov bol obrovský. Večer sa už so stanoviskom SR OZ KOVO objavil na obrazovkách Jozef Krumpolec. Rozhovor doniesol aj Rádiožurnál, ohlasy z konferencie na druhý deň ráno aj vďaka denníkom. Občania sa presvedčujú o rastúcom tlaku odborov a zvlášť OZ KOVO na riešenie ekonomických a sociálnych problémov Slovenska.

Na záver roka mám príjemnú povinnosť — tľmočiť našim kolegom kovákem v Českej republike pozdrav slovenských kovákov, popriať im šťastné a veselé Vianoce a veľa úspechov v Novom roku 1993!

A spoločne si poprajme dobrú ďalšiu spoluprácu!

Federálna rada OS KOVO na svojom zasedaní v Košicích dne 25. listopadu 1992 rozhodla o svolání mimořádného sjezdu. S velkou pravděpodobností dojde k zániku federálního svazu KOVO a ke vzniku nástupnických svazů v českých zemích a na Slovensku. Moravskoslezská rada OS KOVO byla vedena snahou i po rozpadu ČSRF udržet funkční jednotný svaz. Tato snaha nebyla mnohdy pochopena a došlo ke zbytečné polemice. Domnívám se, že jak na slovenské, tak na české straně již

Nejen můj názor

chyběla vůle k udržení společného svazu. To je realita.

Nyní se musíme zamyslet nad tím, jak dál v Čechách a na Moravě a ve Slezsku. Shodli jsme se valnou většinou na tom, že to bude jeden odborový svaz v České republice a zde si musíme říct otevřeně, že to znamená jednu

výkonnou radu, jeden rozpočet a odvod členských příspěvků přímo na svaz. Věřím, že se na tomto principu dohodneme. Chci pouze upozornit na to, že právě odvod členských příspěvků přes Slovenskou radu byl prvním signálem k dělení svazu a pokud připustíme podobný princip nebo snahu

o vytvoření jednotného svazu budeme jakkoliv zamlžovat, založíme si hned při vzniku nového svazu problémy do budoucna.

Domnívám se, že problémové oblasti je nutno řešit také společně, a to tlakem celého svazu na státní orgány, který bude vždy účinnější, pokud budeme postupovat společně a problémy důsledně řešit. Pokud se z dnešního pohledu jeví situace v oblasti zaměstnanosti, hospodářství a životní úrovně problémová v oblastech Bruntál, Šumperk, Vsetín, Třebíč, Hodonín, Svitavy, Zdrnád Sázavou, Vyškov a jsou v současné době strukturálně ohroženy okresy Frýdek-Místek, Karviná, Ostrava — město, Kladno, Most a Chomutov, může se situace obrátit o podobně mohou být postiženy úplně jiné oblasti. Takové situace lze řešit pouze naplněním slova solidarita, které totalitní režim zneužíval a v našem podvědomí mu dal poněkud jiný význam. Krátce řečeno, odbory musejí být odbory a to dobře fungující v zájmu svých členů. Příkladem pro to, jak by měl fungovat celý svaz, je práce sociální komise, která je společná ve Sdružení ČR a MSR a nenarází na nepochopení problémů ať jsou v Čechách, na Moravě

nebo ve Slezsku. Pokud bychom dle toho připravíme zradlové přípustili neustálé poukazování na vnitřní členění jednotného svazu problémy v kterékoli oblasti a v českých zemích. Domnívám se, tyto problémy neřeší, ale pouze že těžiště naší práce bude do budoucna v regiónech, které budou k situaci, že budeme mít pouze mít určitou autonomii. Státní oryzvázné problémy. Problémy gány budou „vytvářet pravidla ať jsou kdekoliv musíme řešit a hry a hrát se bude v regiónech“. lépe se nám budou řešit společně. Zde bychom v žádném případě v Českých zemích vahou celého svazu.

Jsem přesvědčen o tom, že práce našeho Odborového svazu KOVO bude účinná tehdy, když bez unáhlené reorganizace zpracujeme analýzu současného stavu a připravíme se na to, jaké bude územně správní uspořádání v Čechách, na Moravě a ve Slezsku a

Lubomír Stenci
místopředseda MSR

ZE SEKCE LETECTVÍ

V listopadu zasedala valná hromada sekce letectví. Na programu byly tři hlavní body. Za prvé — volba představenstva sekce včetně volby nového předsedy [dosavadní předseda Radek Potužník na vlastní žádost odstoupil z důvodu výkonu hospodářské funkce v mateřském podniku], za druhé — kolektivní smlouva vyššího stupně na rok 1993, a za třetí — transformace OS KOVO a zejména jednotlivých sekcí s ohledem na rozdělení Československa.

Aklamací byl novým předsedou zvolen ing. Karel Primas (Aero Vodochody), místopředsedou zvolen Jaroslav Šváb (Let Kunovice) a jednatelem Josef Chmelář (Mikrotechna Holešovičce).

Při projednávání návrhu kolektivní smlouvy sekce letectví se rozvinula širší diskuse. Vyplývalo z ní, že dnes se většina podniků leteckého průmyslu potýká zejména s problémy odlihu kvalifikovaných zaměstnanců. Důvodem odchodu jsou především mzdy, které jsou v letectví nižší než průměrné mzdy ve strojírenství. Letecké podniky se blíží stavu, kdy budou muset odmítnout i případné zakázky, protože nebudou schopny zajistit výrobu s odůvodněním, že — nejsou lidé! Lidé nejsou, protože nejsou peníze, a tak navržené tarify a výhody pro zaměstnance v leteckém průmyslu, které by se měly objevit v kolektivní smlouvě, snad trochu pomohou. O zásadní zvrát této tendence se však

musí postarat především management! Tlak na zvýšení mezd, prodloužení dovolené a zkracování pracovní doby pak pomůže rozhodnout dilema našich šéfů, zda být či nebyť. Podnik, který se s tím vyrovná, má šanci na přežití, a ten, který to nezdádně, zkrachuje. Je to drsné, ale je to realita. Prodlužovat agónii neziskových podniků za cenu dalšího poklesu reálných mezd je neudůstojné a pro odboráře nepřijatelné.

Rozdělení OS KOVO na dva samostatné svazy se jeví jako nezbytné, i když žádné nadšení to neevokuje. Valná hromada rozhodla, že transformační jednotlivých sekcí řešit nebude, poněvadž sekce letectví tvoří výhradně podniky v Čechách a na Moravě. Mezinárodní spolupráci se však sekce letectví bránit rozhodně nebude. Petr HÁNA

Z jednání české rady

ČR OS KOVO jednala ve dnech 9. a 10. 12. 1992 o aktuálních záležitostech svazu. Vývoj ve státě potvrzuje správnost rozhodnutí ČR OS KOVO ze září letošního roku a je škoda, že ke společnému názoru se dospělo až na společném zasedání v listopadu.

Značná část jednání byla věnována kolektivnímu vyjednávání. Zaměstnavatelé mění taktiku a náš svaz doslova svádí tvrdé boje a často dochází k velmi obtížným řešitelným situacím. Přesto lze říci, že jednání s pěti zaměstnavatelskými svazy jsou v závěrečné fázi.

Jednalo se též o tom, že hlavní pozornost svazu musí být zaměřena na pomoc malým a středním základním organizacím. S tím souvisí vytváření sdružených základních organizací v čele s profesionálním pracovníkem, a to je něco, na co zatím nejsme zvyklí. Situace těchto malých a středních organizací se musí změnit při tvorbě návrhu nových, moderních stanov, které by měl projednat mimořádný sjezd v dubnu 1993.

Jednání ČR OS KOVO se dále zabývalo převodem svazového časopisu Kovák do působnosti Sdružení ČR a MSR OS KOVO a v závěru schválilo rozpočet České rady našeho svazu na rok 1993.

Jan Bobek

STRANICKÉ PREFERENZE FUNKCIONÁŘŮ ČESKÉ RADY OS KOVO

Za levicové nás označit nemohou

PH jednání České rady OS KOVO ve Smilovicích, se prostřednictvím sociologické skupiny OS KOVO uskutečnila anonymní anketa, jejíž souhrn výsledků by měl sloužit k poznání občanského postoje zástupců České rady v současné politické době. Především pak na pomoci poznání pro výraznější orientace programu OS KOVO v novém stádiu. Přinášíme vám souhrnný přehled procentních výsledků vztahujících se ke každé ze čtyř otázek, na které členové České rady odpovídali.

● Na první otázku „Koho jsi, jakou politickou stranu, hnutí volil v parlamentních volbách v červnu 1992“ odpovědělo 35 členů ČR, kteří preferovali svými hlasy politické strany, hnutí takto:

pol. str./hnutí	FS-SN	FS-SL	CNR
ODS - KDS	34,3 %	34,3 %	25,7 %
ODA	17,1 %	25,7 %	20,0 %
KDU - ČSL	5,7 %	5,7 %	2,9 %
KAN	5,7 %	5,7 %	5,7 %
OH	20,0 %	14,3 %	14,3 %
ČSSD	14,3 %	11,4 %	17,1 %
LSU	2,9 %	—	5,7 %
RSC - SPR	—	—	5,7 %
Podnikatelé	—	2,9 %	2,9 %

Z výsledků je patrná výrazná preference současné vládní koalice, když v součtu ODS - KHS + ODA + KDU - ČSL bylo dosaženo hodnoty:

u FS - SN 57,1 %
u FS - SL 65,7 %
u CNR 48,6 %

Většina respondentů volila jednu politickou stranu, hnutí do všech parlamentních institutů. V 5 případech volil jeden volič 3 různých politických stran, hnutí, např. ODS + OH + RSC - SPR, nebo OH + ODA + ČSSD.

● Na druhou otázku „Jaký byl důvod rozhodnutí volby“ bylo členům ČR předloženo 8 možných vybraných důvodů: Jednotlivé důvody byly v odpovědích preferovány následovně (odpovídalo 35 členů ČR):

výrazné schopnosti osobnosti (1)	65,7 %
ekonomicky přijatelný program (2)	62,9 %
sociálně přijatelný program (3)	57,1 %
politicky přijatelný program (4)	65,7 %
program jako celek (5)	65,7 %
záruka budoucího společenského postavení odborů (6)	37,1 %
blízkost volebního programu s programem OS KOVO (7)	31,4 %
z jiného důvodu	20,0 %

Preference důvodů je evidentní u indikátorů 1-5, to znamená, že byly preferovány osobnosti a programy politických stran či hnutí, přičemž u toho voliče, který preferoval pravicové strany byly důvody volby právě u indikátorů 1-5.

Většina preferenčních hlasů u indikátorů 6 a 7, tzn. záruka budoucího postavení odborů a blízkost volebního programu volené politické strany, hnutí s programem OS KOVO, byla získána od politických stran, hnutí středu nebo nalevo od středu. Jen 7 členů ČR posuzovalo důvody rozhodnutí volby jinak než vytypovaných 7 indikátorů. Např. obava z pravé totality, protikomunistický postoj, víra v OH, politická rovnováha sil, ekologie, ne vyslovené pravicové strany.

● Na třetí otázku „Koho bys volil, jakou politickou stranu, hnutí dnes“ odpovědělo 32 členů ČR (4 členové ČR kolonku na otázku proškrtli). Odpovídající respondenti dnes preferují následující politické strany:

pol. str./hnutí	FS (32 resp.)	CNR (35 resp.)
ODS - KDS	43,8 %	28,6 %
ODA	18,8 %	31,4 %
KDU - ČSL	6,3 %	5,7 %
KAN	3,1 %	—

OH	12,5 %	17,1 %
ČSSD	9,4 %	8,6 %
Zelení	3,1 %	2,9 %
RSC - SPR	—	2,9 %
Podnikatelé	3,1 %	2,9 %

Z výsledků současné preference je při srovnání s preferencemi v červnu znatelný výrazný posun „pro“ hlasů ve prospěch vládnoucí koalice. Zde součet hlasů ODS - KHS + ODA + KDU - ČSL činí do FS 68,9 % hlasů do CNR 65,7 % hlasů

Opět většina respondentů volila do obou parlamentních institutů jednu politickou stranu, hnutí. Část voličů voličů v červnu např. ČSSD nebo OH změnila svůj postoj a dnes by volili ODS, nebo ODA.

● Na čtvrtou otázku „Jaký je dnes důvod rozhodnutí volby“ odpovědělo 36 členů ČR. Na indikační otázky stejně jako u důvodů v červnu odpověděli takto:

výrazné schopnosti osobnosti (1)	69,4 %
ekonomicky přijatelný program (2)	75,0 %
sociálně přijatelný program (3)	63,9 %
politicky přijatelný program (4)	89,4 %
program jako celek (5)	58,3 %
záruka budoucího společenského postavení odborů (6)	36,1 %
blízkost volebního programu s programem OS KOVO (7)	27,8 %
jiné důvody (8)	11,1 %

Preference důvodů zůstávají dnes stejně ve srovnání s červnem s tím, že výrazný posun je zaznamenán u indikátorů č. 2, tj. důvod ekonomického programu strany, hnutí, které jsem volil. Tento důvod preferuje plných 75 % členů ČR.

Důvody volby z „odborových příčin“ ve srovnání s výsledky důvodů v červnu jsou dnes mírně nižší. Jiné důvody než vytypovaných 7 indikátorů uvedli jen 4 respondenti. Např. uvádí: ekologie, spolupráce s poslanci, konstruktivní opozice, není politická strana, která by byla podle mého přesvědčení jasná.

Celkově je možné:

- pro určitou situaci klasifikovat výsledky ankety jako částečnou rozpornost občanského a funkcionářského postoje;
- pro jinou situaci hodnotit výsledky ankety jako evidentní stav svobodného rozhodování ve stávajícím stadiu vývoje demokracie.

MOŽNOSTI PODNIKÁNÍ ZÁKLADNÍCH ORGANIZACÍ OS KOVO

Základní odborová organizace OS KOVO je právnickou osobou a tedy jako taková může podnikat ve smyslu živnostenského zákona, event. obchodního zákona, jako subjekt podle § 5 odst. 1 zákona č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání.

Postavení základní odborové organizace jako právnické osoby s přiznanou právní subjektivitou vyplývá ze znění § 11 Stanov OS KOVO schválených sjezdem OS KOVO ve dnech 3. a 4. 5. 1991, registrovaných u ministerstva vnitra České republiky podle zákona č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů, ve znění zákona č. 300/1990 Sb.

Podnikání odborové organizace jakéhokoli druhu lze realizovat vždy prostřednictvím odpovědného zástupce, ustanoveného podle § 11 odst. 4 zákona č. 455/1991 Sb., který musí být vždy osobou fyzickou a musí splňovat podmínky stanovené živnostenským zákonem, taxativně vymezené v § 6, 7 tohoto zákona a jeho přílohách 1, 2, 3.

Právní vztah mezi odborovou organizací a odpovědným zástupcem je dán § 11 živnostenského zákona a to tak, že odpovědný zástupce plně odpovídá za technický provoz živnosti a dodržování právních předpisů. Není určen žádný pracovní právní poměr mezi odborovou organizací a odpovědným zástupcem, je zcela na dohodě obou subjektů, zda odpovědný zástupce bude svou činnost vykonávat v pracovním poměru, vedlejším pracovním poměru, nebo např. podle vyhl. 172/1973 Sb.

Neexistuje v současné platné právní úpravě žádné ustanovení, které by omezovalo odborovou organizaci v podnikání, ať již podle živnostenského nebo jiného zákona, pokud takový zákon umožňuje podnikat osobě právnické.

Možnost podnikání základní organizace OS KOVO je dána přímo formulací § 21 odst. 1 stanov OS KOVO, kde je uvedeno, že zdroje finančních prostředků jsou získávány z tzv. jiných příjmů. Podnikání základní organizace OS KOVO je jednou z forem získávání peněžních prostředků k naplňování cílů OS KOVO podle § 2 odst. 1 Stanov OS KOVO.

S ohledem na majetkové poměry a možnosti jednotlivých organizací přichází v úvahu několik forem aktivit odborových organizací při dispozici se svým movitým, nemovitým či peněžním majetkem za účelem zvětšení jeho objemu.

Tyto lze rozlišit minimálně na tři základní okruhy:

- manipulace s peněžními prostředky ZO OS KOVO,
- pronájem nemovitého majetku,
- podnikání podle živnostenského zákona.

ad 1. Zahnuje především nákupy cenných papírů, ukládání peněžních prostředků na termínované vklady, úroky (nejedná se o podnikání podle živnostenského zákona a nepodléhá žádnému povolení. Jediný problematický bod této oblasti tvoří otázka zdanění těchto příjmů).

ad 2. Pronájem nebytových prostor a celých nemovitostí. (Pokud vedle pronájmu nejsou poskytovány i jiné než základní služby spojené s pronájemem, nejedná se o podnikání podle živnostenského zákona.) Některé typy pronájmů jsou vázány na předchozí souhlas obce, ve které je nemovitost umístěna. Velmi citlivou problematikou této činnosti je sepsání nájemní smlouvy, zvláště dlouhodobé na dobu určitou. Zejména se jedná o okruhy předmětu pronájmu, valorizace nájemného, pronájem třetí osobě nájemcem, vymezení udržování majetku a zejména případné přestavby či přístavby v pronajaté nemovitosti nájemcem.

Cena pronájmu se sjednává vždy dohodou smluvních stran. Lze doporučit vycházet při určování ceny pronájmu minimálně z tzv. cenových map obecních úřadů (zásadně ne z cen podle vyhl. č. 116/1990 Sb).

ad 3. Živnost podle živnostenského zákona v členění na:

a) ohlašovací:

- femeslné, je-li podmínkou provozování živnosti odborná způsobilost získaná vyučením v oboru,
- vázané, je-li podmínkou provozování živnosti odborná způsobilost získaná jinak,
- volné, není-li jako podmínka provozování živnosti odborná způsobilost stanovena.

b) koncesované:

- tj. vyžadující státní povolení (koncese) s ohledem na nároky na vysokou odbornou způsobilost, podle povahy provozu a jeho nebezpečnost na okolí, či kde je dán jiný veřejný zájem společnosti.

Živnosti se dále podle hlediska předmětu podnikání člení na živnosti: obchodní, výrobní, služby.

Vyšší formou podnikání základních organizací může být forma účasti odborové organizace v některém z typů obchodních společností podle obchodního zákona. Z praktického hlediska s ohledem na problematiku ručení za závazky společností přichází v úvahu podnikání prostřednictvím obchodních společností kapitálových, tj. např. společnost s ručením omezeným či společnost akciová

Lze též realizovat podnikání základní organizace prostřednictvím právnických osob vytvořených základní organizací podle občanského zákona, kterými jsou zájmové sdružení právnických osob a nadace.

Zájmové sdružení právnických osob je zvláštní druh právnické osoby. Je upraveno v § 20 f až 20 j občanského zákona.

Nadace je rovněž opravena v občanském zákoně v § 20 b až 20 e.

U těchto dvou právnických osob není přímo uvedeno, že účelem jejich existence by mělo být podnikání. Na druhé straně však není v platné právní úpravě žádné omezení, které by znemožňovalo jejich fungování jakožto subjektů podnikatelských.

Jako neoptimálnější způsob podnikání základní organizace, pokud se tato nespokojí s podnikáním podle živnostenského zákona, je založení společnosti s ručením omezeným. Založení s. s. r. o. probíhá zhruba tímto sledem úkonů jejího zakladatele, tj. základní organizace:

1. Sepsání společenské smlouvy, event. zakladatelské listiny notářským zápisem, je-li zakladatel jeden.

2. Podepsání společenské smlouvy před státním notářem event. matrikářem.

3. Ustanovení odpovědného zástupce podle § 11 živnostenského zákona.

4. Vybavení odpovědného zástupce výpisem z rejstříku trestů.

5. Zajištění doklad od obce, že souhlasí s umístěním provozovny.

6. Vyplnit formulář „Ohlášení živnosti“, zaplatit poplatek 1000,- korun.

7. Formulář předložit živnostenskému úřadu a doložit doklady

- o zaplacení poplatku,
- společenskou smlouvou,
- výpisem z rejstříku trestů odp. zást.
- souhlas obce s umístěním provozovny,
- doklad o právní subjektivitě zákł. org. (ověřené stanovoy OS KOVO).

8. Po získání živnostenského listu [koncese] zřídí si účet u peněžního ústavu. Na účet složit odpovídající částku kmenového jmění společnosti a vyžádat si o složení vkladu doklad (§ 108 obch. zákona).

9. Vypracovat návrh na zápis do podnikového rejstříku. Návrh musí obsahovat - obchodní jméno, jména a adresy společníků, označení statutárního orgánu, předmět podnikání, výši kmenového jmění, způsob jednání.

Návrh podepisuje jednatel společnosti - podpis ověřen státním notářem nebo matrikářem.

Návrh doložit přílohami:

- společenskou smlouvou,
- dokladem o zaplacení kmenového jmění,
- živnostenský list, koncese.

10. Návrh doručit soudu, zaplatit soudní poplatek 3000,- Kčs. Poté bude společností přiděleno IČO a spol. zapsána.

11. Následně vyhotovit vnitřní řád společnosti, razítka apod.

Pokud by se jednalo o získání koncese k provozování dopravy

např. autobusem základní organizace, uvádíme příkladně souhrn dokladů potřebných pro vydání koncese:

1. Ofocený technický průkaz autobusu - velký.

2. Ofocená a notářsky ověřené stanovoy OS KOVO.

3. Výpis z rejstříku trestů odpovědného zástupce (zpravidla řidiče autobusu).

4. Ofocený doklad o technické prohlídce autobusu.

5. Originál dokladu o zdravotní způsobilosti řidiče - řidič poslán na prohlídku na kliniku nemocí z povolání a psychotesty.

6. Povolení od majitele pozemku (vedení organizace), že autobus může garážovat - parkovat na jeho pozemku.

7. Potvrzení o způsobilosti a praxi řidiče řídit motorová vozidla.

8. Doklad o zaplacení správního poplatku.

Lze doporučit základním organizacím, s ohledem na vlastní úkoly a poslání odborové organizace, aby především svůj nemovitý majetek aktivizovaly prostřednictvím pronájmu. Je vhodné se při hledání vhodného nájemce obrátit na reálnití kancelář, avšak pozor na obsah dohody s ní. Nedoporučují dohody toho typu, že úhrada reálnití kancelář bude pouze za to, že se nájemce pokusí zajistit. Platba této služby by měla být vázána vždy výhradně až na uskutečnění pronájmu, byť třeba za vyšší taxu.

K výše specifikovaným okruhům podnikatelských aktivit, pro jejich vlastní realizaci, je nezbytné se seznámit minimálně s těmito základními právními předpisy (stav k 31. 10. 1992):

- 513/1991 Sb. Obchodní zákoník.
- 214/1992 Sb. Zákon o burze cenných papírů.
- 47/1992 Sb. Občanský zákoník v úplném znění.
- 563/1991 Sb. Zákon o účetnictví.
- 212/1992 Sb. Zákon o soustavě daní.
- 286/1992 Sb. Zákon o daních z příjmů.
- 338/1992 Sb. Zákon o daní z nemovitostí.
- 339/1992 Sb. Zákon o daní silniční.
- 328/1991 Sb. Zákon o konkursu a vyrovnání.
- 116/1990 Sb. Zákon o nájmu a podnájmu nebytových prostor.

124/1990 Sb. Zákon o působnosti NV při provádění některých ustanovení zákona o nájmu a podnájmu nebytových prostor.

585/1990 Sb. Zákon o cenách.

337/1992 Sb. Zákon o správě daní a poplatků.

Minimum zvlášť pro provozování dopravy.

90/1975 Sb. Vyhláška o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích.

35/1984 Sb. Vyhláška, kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích.

41/1984 Sb. Vyhláška o podmínkách provozu na pozemních komunikacích.

55/1991 Sb. Vyhláška o výcviku a zdokonalení odborné způsobilosti řidičů silničních motorových vozidel.

492/1991 Sb. Vyhláška, kterou se stanoví rozsah a podmínky zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla.

329/1992 Sb. Zákon o daní silniční.

Pozor, tento informační přehled se nezabývá problematikou případného odvodu z mezd, problematikou nemocenského a důchodového pojištění zaměstnanců ZV OS KOVO, resp. odpovědného zástupce. Stejně tak i daňovými otázkami.

Dr. KUTNAR,
MP OS KOVO, Hradec Králové

KOREKTNÉ VZŤAHY

V novozámskej Tesle sa začalo vyrábať roku 1971. Bol to odštepny závod Tesly Praha - Holešovice. V závode pracovalo 1,5 tisíce ľudí, z toho dve tretiny žien. Hlavným pilierom výrobného programu boli autoziarovsky. Po novembrovej revolúcii sa do funkcie riaditeľa vrátil Ing. Dezider Mistrík (v osemdesiatych rokoch pracoval na generálnom riaditeľstve Tesla - spotrebná elektronika v Bratislave).

Novembrová revolúcia otvorila brány privatizácii, a management a má právo spolurozhodovania aj novozámskej Tesly tú možnosť využil. Ing. Dezider Mistrík založil už v decembri 1991 akciovú spoločnosť, a tá v apríli 1992 prevzala osud závodu do svojich rúk. Čo na to odbory?

— Ja osobne som privatizáciu závodu privítal, — hovorí predseda ZO OZ KOVO Alexander Rakušan (v závode pracuje sedemdesiat rokov, aj v minulosti bol členom dielenského výboru v hlavnej výrobe, bol členom predsedníctva bývalej okresnej odborovej rady, po revolúcii sa stal členom výboru, predsedom je od polovice apríla 1992), — nazdávam sa, že sa bude lepšie hospodáriť, že súkromní podnikatelia sa budú o fabriku starať a zveľaďovať ju.

Priemerane daným okolnostiam obe strany uzavreli aj kolektívnu zmluvu. V nej sme našli napríklad článok o tom, že osamelí pracovníci s deťmi do desať rokov majú nárok na jeden deň dovolenky mesačne, ľudia, čo pracujú v rizikovitom prostredí, majú nárok na ďalší týždeň dovolenky ročne. Ak by podnik prepúšťal z organizačných dôvodov, vyplatil by pracovníkom päťmesačné odstupné.

— Lenže podnik neprepúšťa, ba naopak - prijíma ďalších sto ľudí, — podotýka predseda.

V zmysle zásad zakončených v kolektívnej zmluve závodný výbor má aj právo spolurozhodovania, a to v prípade hromadnej úpravy pracovného času, v prípade výpovede pracovníkovi, ktorý má päť rokov a menej pred odchodom na dôchodok. Výbor roz-

hoduje, koho vyslať na rekreáciu a má právo spolurozhodovania aj v otázkach bezpečnosti práce.

V porovnaní s rokom 1990 sa citeľne zvýšili aj priemerné platy, a to z 2,6 tisíce na 3,7 tisíce korún mesačne.

— Ziaľ, na viac zatiaľ nemáme! — tvrdí pán riaditeľ.

Pravdu povediac, insolventní sú nielen štátne podniky, insolventnou je aj novozámska Tesla. Odberatelia jej dlhujú 72 miliónov korún. Domáci odbýť sa znížili na polovicu, bolo treba hľadať solventných zákazníkov v zahraničí. To sa firme aj podarilo, a dnes už na Západ vyváža polovicu produkcie. Zahraniční zákazníci platia za odobraný tovar načas, no naše banky si prevzaté peniaze držia celý mesiac, až potom ich poukážu na účet firmy.

Skoda, aj niektoré druhy materiálu musí firma dovážať zo Západu, lebo domáce materiály nie sú dostatočne kvalitné.

A čo odborárov v novozámskej Tesle najviac trápi?

— Oznamené zrušenie cestovných zliav! — odpovedá predseda. Len tridsať percent zamestnancov firmy býva priamo v Nových Zámkoch. Ak by sa zrušili cestovné zľavy, robotníkov by sa to veľmi dotklo, narušili by sa sociálny zmler. A firma zasa nemá toľko finančných prostriedkov, aby svojím zamestnancom hradila cestovné.

Na záver ešte jeden údaj. ZO OZ KOVO má 1323 členov, z toho 98 dôchodcov. Z odborového zväzu nikto nevystupuje.

František Kováč

Zaujalo nás

Nesouhlasím s hornickým nátlakem na vládu, ale stejně tak se mi nelíbí nedostatek vstřícného zájmu o problémy horníků a arogantní chování k nim. Bývalý komunista Dlouhý se nakonec ještě zachová nejlíp, když jde mezi ně a nechá se vypískat. Václav Klaus ležérně pohozvaný na zídli proti hornické delegaci sice může být

naštvaný, že na něj přišli tláčit až pod okno, ale nemůže je přimout, je-li pravda co psala Mladá fronta Dnes, s urážlivým bonmotem - že je tam přetepeno, protože je nadbytek uhlí.

Politik nemůže jednat s lidmi svrchu, jeho povinnost je si lidi získat. Politik nemůže dávat na jevo, kdo je pán a kdo je kmán,

vadil-li mu to na jiných, a také požadavky kohokoliv jej nemůžou obtěžovat.

Hana Neborová, Reportér 47/1992

... novela zákona o zaměstnanosti s platností od 29. 5. 1992 umožňuje zprostředkování zaměstnání za úplatu. . . Maximální poplatky za zprostředkování zaměstnání soukromými firmami a zprostředkovatelnými práce jsou např.: za „sehnání“ zaměstnání v České republice zaplatíme až 2500 Kčs, do Polska za 2500 Kčs, Maďarska 2800 Kčs, Rakouska 3000 Kčs, Itálie 3000 Kčs, Francie 3200 Kčs a

do ostatních zemí Evropy - mezi nimiž je i SRN - je to 3400 Kčs. Do mimoevropských zemí je zprostředkování zaměstnání dražší: Austrálie 5000 Kčs, Izrael 3700 Kčs, Egypt 3500 Kčs, Nový Zéland 5000 Kčs, Kanada 4500 Kčs, USA 4500 Kčs a ostatní země amerického kontinentu 4600 Kčs.

Finanční noviny přil. LN 9. 12. 1992

Zvrat vo vývoji slovenskej ekonomiky nenastal, pretože ešte nedosiahla [rovnako ako ekonomika ČR] najnižší bod . . .

Práca, 10. 12. 1992

Důchod nebo podporu?

Dokončení z minulého čísla

● V čem je problém

Problém odlišného přístupu k tomuto problému dříve a dnes spočívá v novém pohledu na ustanovení § 14 zákona o zaměstnanosti. V něm se stanoví, že hmotné zabezpečení se neposkytuje, jestliže uchazeč o zaměstnání splňuje podmínky pro nárok na starobní důchod. Zatímco dříve se tímto starobním důchodem mohl jen klasický starobní důchod, tedy důchod priznaný podle zákona o sociálním zabezpečení (tj. důchod, na který vzniká nárok v 55, 58 nebo 60 letech věku podle toho, za jaké pracovní kategorie je důchod priznan, a u ženy podle počtu vychovaných dětí v 53 až 57 letech věku), dnes se tímto starobním důchodem míní i „mimořádné poskytování starobního důchodu“. Rozdíl mezi klasickým starobním důchodem a mimořádným poskytováním starobního důchodu musí být přitom zřejmý i laikovi.

Tímto výkladem zákona pak občan nemá možnost volby. Nevzvolí-li si mimořádné poskytování starobního důchodu, hmotné zabezpečení uchazeč o zaměstnání nedostane a zůstane bez prostředků nebo odkázan na sociální pomoc státu, která by mu ale zřejmě ze stejných důvodů také nebyla poskytnuta.

● Nenechat se otrávit

Je tu i jiné nebezpečí, kdy občan může zůstat bez prostředků nebo odkázan na sociální pomoc státu. K tomu může dojít tehdy, když se nechá otrávit nekonečným obcházením organizací a přestane s úřadem práce spolupracovat. Zákon o zaměstnanosti totiž stanoví, že z evidence uchazečů o zaměstnání může být vyrazen ten, kdo úmyslně maří součinnost s územním orgánem práce při zprostředkování práce. Takovým mařením součinnosti se míní i to, když se občan ve stanovených termínech nedostaví na úřad práce nebo jestliže neobjede úřadem práce mu doporučená zaměstnání. Tomu, kdo je vyrazen z evidence uchazečů o zaměstnání, logicky není poskytováno hmotné zabezpečení.

Při vyrazení z evidence úřad práce nedá občanovi ani potvrzení, že pro něho nemá vhodné zaměstnání, aby si mohl zažádat o mimořádné poskytování starobního důchodu, neboť ho nevyraňuje proto, že pro něho nemá

vhodné pracovní místo, ale proto, že „úmyslně maří součinnost“.

● Kdy by měl úřad práce vydat potvrzení nejpozději

I když zákon o zaměstnanosti ani žádný jiný předpis nestanoví, kdy by měl úřad práce vydat občanovi potvrzení o tom, že mu nemůže zajistit vhodné zaměstnání, aby si občan mohl požádat o mimořádné poskytování starobního důchodu, vyplývá to z maximální délky doby, po kterou lze uchazeči o zaměstnání poskytovat hmotné zabezpečení.

Hmotné zabezpečení lze podle zákona o zaměstnanosti poskytovat maximálně po dobu 6 měsíců. Nemá-li občan po této době zůstat bez prostředků nebo odkázan na sociální pomoc státu, musí včas o priznání starobního důchodu požádat.

Proto je nutné, aby mu úřad práce vydal potvrzení ještě před uplynutím doby 6 měsíců, v níž je mu poskytováno hmotné zabezpečení jako uchazeči o zaměstnání. Úřad práce by přitom neměl čekat příliš dlouho, rozhodně ne až do šestého měsíce, neboť Česká správa sociálního zabezpečení potřebuje čas na to, aby důchod mohla priznat. Podle mého názoru by měl toto potvrzení vystavit nejpozději ve třetím měsíci poskytování hmotného zabezpečení.

● V roce 1993 by mělo být jasněji

Je veřejným tajemstvím, že se připravuje změna právní úpravy poskytování „mimořádného“ starobního důchodu. Návrh novely dostala ještě federální tripartita, ale pro neúčast zástupců vlády se k němu nesešla. Novelu právní úpravy již zřejmě obstará veřejnoprávní vláda a parlamenty.

Podle předloženého federálního návrhu má být mimořádné poskytování starobního důchodu nově podmíněno tím, že občan byl před podáním žádosti o mimořádné poskytování starobního důchodu veden po dobu alespoň 6 měsíců v evidenci uchazečů o zaměstnání u úřadu práce. Tímto má být zajištěno, aby starobní důchod před dosažením věkové hranice pro nárok na starobní důchod podle zákona o sociálním zabezpečení byl poskytován zcela výjimečně a nejdříve poté, kdy občan vyčerpá hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání. Po přijetí nové právní úpravy by tedy otázka

volby měla být vyřešena. Přednost by dostala podpora v nezaměstnanosti a teprve po jejím vyčerpání by následoval starobní důchod.

● Jiná výše starobního důchodu

Každý občan by měl být již informován i o tom, že chystaná změna právní úpravy mimořádného poskytování starobního důchodu bude znamenat i změnu výše tohoto starobního důchodu. Zatímco dnes se roky, které občan neodpracuje proto, že požádá o mimořádné poskytování starobního důchodu, dopočítávají (za každý rok před dovršením tzv. důchodového věku získaného v zaměstnání, zařazeném ve III. pracovní kategorii, o 1 % průměrného měsíčního výdělku, z něhož se vypočítává starobní důchod), podle novely se již tato doba pro důchod započítávat nemá, ale naopak se má výše takto priznaného důchodu zkrátit, a to o 0,5 % průměrného měsíčního výdělku, z něhož se vypočítává důchod, za každých 90 kalendářních dnů ode dne mimořádného poskytování starobního důchodu do dosažení věkové hranice pro nárok na starobní důchod podle zákona č. 103/1968 Sb. o sociálním zabezpečení.

V řeči čísel to znamená, že zatímco občan, který v 58 letech požádá o mimořádné poskytování starobního důchodu, dostane dnes důchod priznaný ze III. pra-

covní kategorie ve výši 67 % průměrného měsíčního výdělku, občan, který v 58 letech požádá v době platnosti nové právní úpravy, dostane ho pouze ve výši 61 % tohoto výdělku.

I toto je třeba zvažovat při rozhodování, zda požádat o mimořádné poskytování starobního důchodu dnes, či později. A měl by to mít na zřeteli i úřad práce, když posuzuje, zda občanovi již potvrzení pro důchod vydá.

● Co může občan přece jen udělat, aby potvrzení dostal

I když zákon ani jiný právní předpis neukládá, kdy má úřad práce potvrzení vydat, má občan, zvaný opakovanými neúspěšnými pokusy najít vhodné pracovní místo, možnost vyžádat si rozhovor s nadřízeným příslušného referenta nebo i s ředitelem úřadu práce a požádat jej o pomoc. Zkušenosti ukazují, že je to jedna z cest, kdy občan může uspět a potvrzení pro důchod získat.

● Pomoc odborového svazu

Vzhledem k nejednotnému postupu úřadů práce při vydávání potvrzení pro důchod i vzhledem k chystané právní úpravě mimořádného poskytování starobního důchodu, obrátil se Odborový svaz KOVO na příslušné státní orgány se žádostí o urychlené přijetí opatření v tom smyslu, aby úřady práce v uvedených případech občanům umožňovaly požádat o mimořádné poskytování starobního důchodu.

JUDr. Zdeněk Hájek

Členské příspěvky a nové daně

VÝKLAD STANOV § 5, ODST. 2

V souvislosti s předpokladanou změnou daňové soustavy v ČSFR považujeme za potřebné k zabezpečení kontinuity při placení členských příspěvků podat výklad k § 5 odst. 2 Stanov OS KOVO — členské příspěvky.

V současné době uplatňovaná daň ze mzdy byla zaměstnanci srazena pravidelně měsíčně z hrubé mzdy. Po jejím sražení zůstala zaměstnanci tzv. čistá mzda, která se rovnala rozdílu mezi hrubou mzdou a sraženou daň a byla základem pro odvod příspěvku na odbory ve výši 1 %.

Změnou daňové soustavy k 1. 1. 1993 se daň ze mzdy nahrazuje daní z příjmu fyzických osob (zákon č. 286/1992 Sb., o daní z příjmů). Ze znění zákona je patrné, že dochází k některým zásadním změnám, a to především tím, že již nebudou nadále užívány pojmy hrubá a čistá mzda, ale tyto jsou nahrazeny pojmy příjmy, základ daně aj.

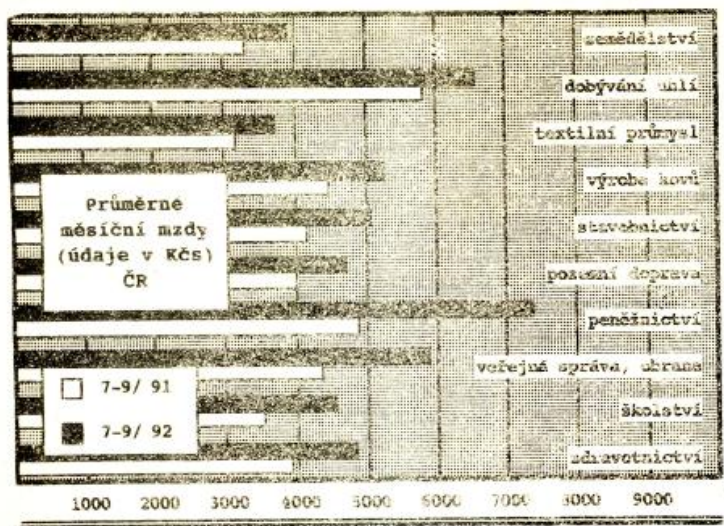
Pro placení členských příspěvků považujeme za nutné vymezit základnu, ze které by se nadále (tj. po 1. 1. 1993) odvádělo 1 % příspěvku na odbory. Základnu by tedy byl úhrn příjmů ze závislé činnosti a funkční požitky (viz dále) zúčtovaný a vyplacený poplatníkem (zaměstnanec) za kalendářní měsíc snížený o částky sražené na pojistné so-

ciálního pojištění, zaměstnanosti a zdravotního pojištění a zálohu na daň z příjmů (viz § 81 odst. 1 zákona ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků). Záloha na daň se určí sazbou daně přepočtenou na měsíční období podle tabulek (tyto má vydat ministerstvo financí ČR).

Příjmy ze závislé činnosti jsou především příjmy z činnosti vykonávané na základě současného nebo dřívějšího pracovního poměru nebo poměru obdobného, v němž je poplatník (zaměstnanec) při výkonu práce pro plátce daně (zaměstnavatele) povinen dbát jeho příkazů. Funkčními požitky jsou odměny za výkon funkce mj. i v občanských sdruženích včetně náhrad ušlého příjmu.

Nadále tedy předpokládáme, že by členové OS KOVO odváděli příspěvek na odbory ve výši 1 % z takto vypočítané částky:

příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky zúčtované a vyplacené za kalendářní měsíc
minus
zákonně pojistné [sociální pojištění, zaměstnanost, zdravotní pojištění],
minus
záloha na daň [za měsíční období] = základna
příspěvek na odbory = 0,01 X X základna.

ZÁKONNÉ POJIŠTĚNÍ MOTOROVÝCH VOZIDEL V ROCE 1993

V PRŮMĚRU ZAPLATÍME ČTYŘIKRÁT VÍC

Od 1. 1. 1993 nabývá účinnosti novelizovaná vyhláška ministerstva financí ČR č. 492/1991 Sb., která stanoví rozsah a podmínky zákonného pojištění odpovědnosti za škodu, způsobenou provozem motorového vozidla. Novelizace spočívá ve výrazném zvýšení téměř všech dosavadních sazeb pojistného.

Pokud jsme zákonné pojistné na rok 1993 zaplatili již v roce 1992 v sazbách, platných pro rok 1992, pak jsme povinni vzniklý rozdíl doplatit nejpozději do 28. 2. 1993. Naopak v případě trvalého vyřazení motorového vozidla z provozu, které doložíme příslušnými doklady, pojistovna na požádání nám vrátí nespotřebovanou část zaplaceného pojistného na rok 1993, ovšem po odpočtu správních nákladů.

	roční pojistné 1992	1993	index 1993/92
	v Kčs		
Jednostopé motorové vozidlo a motorová tříkolka s hmotností do 400 kg, se zdvihovým objemem válců			
— do 50 cm ³ včetně	60	204	3,40
— nad 50 cm ³ do 350 cm ³ včetně	120	408	3,40
— nad 350 cm ³	168	576	3,43
Osobní automobil do celkové hmotnosti 3500 kg, motor, tříkolka s celkovou hmotností nad 400 kg			
— se zdvihovým objemem válců do 2000 cm ³ včetně nebo na elektrický pohon	288	624	2,17
— se zdvihovým objemem válců nad 2000 cm ³	384	1922	5,19
Ostatní automobily a pojízdný pracovní stroj se státní poznávací značkou			
— do celkové hmotnosti 3500 kg včetně	840	4128	4,91
— od celkové hmotnosti 3500 kg do 12 000 kg včetně	1140	6120	5,37
— nad celkovou hmotnost 12 000 kg	1620	8940	5,52
Autobus a trolejbus pro provoz jen v MHD			
— autobus	1440	2880	2,00
— trolejbus	720	1440	2,00

	roční pojistné 1992	1993	index 1993/92
	v Kčs		
Ostatní autobusy			
— do celkové hmotnosti 5000 kg včetně	1440	6288	4,37
— nad celkovou hmotnost 5000 kg	1620	9624	5,94

Za motorové vozidlo s právem přednostní jízdy nebo motorové vozidlo taxislužby nebo vozidlo, určené k půjčování, se platí pojistné ve výši 1,5 násobku příslušné sazby pojistného podle výše uvedených skupin motorových vozidel.

Pro úplnost uvádíme i sazby pojistného, které zůstávají pro rok 1993 nezměněny:

- zemědělský nebo lesnický traktor s SPZ, pojízdný pracovní stroj bez SPZ nebo vysokozdvizný vozík 180 Kčs
- motorový ruční vozík, jednonápravový kultivační traktor nebo traktor, kterému se nepřiděluje SPZ 60 Kčs
- pojistné za přípojně vozidlo, určené k tažení
 - jednostopým motorovým vozidlem, motorovou tříkolkou s hmotností do 400 kg, motorovým ručním vozíkem, jednonápravovým kultivačním traktozem nebo traktozem, kterému se nepřiděluje SPZ — je zahrnuto v sazbách pojistného za tato vozidla
 - motorovými vozidly ostatními:
 - a) s celkovou hmotností do 750 kg včetně 60 Kčs
 - b) s celkovou hmotností nad 750 kg 120 Kčs
- cizozemské vozidlo, na které se vztahuje povinnost platit pojistné podle § 20 této vyhlášky, se platí pojistné za každý 1. započatý měsíc pobytu v Kčs:
 - a) jednostopé motorové vozidlo a motorová tříkolka 1000 Kčs
 - b) osobní automobil do celk. hmotnosti 3500 kg vč. 3000 Kčs
 - c) ostatní motorová vozidla, nelze-li je zahrnout pod písmena a) nebo b) 5000 Kčs
- d) pojistné za přípojně vozidlo, určené k tažení motorovými vozidly uvedenými pod písmeny a) až c), je zahrnuto v sazbách pojistného za tato vozidla. —MM—

Právní poradna

● Jaká by měla být výše odměny za pracovní pohotovost?

Výše odměny za pracovní pohotovost je limitována zdola zákonem o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a průměrném výdělku (1/1992 Sb.) obecně jako jedna desetina hodinové minimální mzdy za hodinu pracovní pohotovosti. Ve skutečnosti je vhodné rozlišit pracovní pohotovost na pracovišti a pracovní pohotovost mimo pracoviště. Odborový svaz KOVO se snaží dojednat ve vyšších kolektivních smlouvách na rok 1993 odměnu za pracovní pohotovost na pracovišti ve výši průměrného výdělku, odměnu za pracovní pohotovost mimo pracoviště ponechává plně na kolektivní vyjednávání v jednotlivých podnicích. Je též možné ještě dále rozlišit pracovní pohotovost ve všední den a v den pracovního klidu či svátku.

-APA-

● Zaměstnavatel nám nezapovídá odměnu z fondu vedoucího do průměrného výdělku. Je to správné?

Do průměrného výdělku [pro pracovněprávní účely] se nezapočítávají všechny složky mzdy, mzdou se rozumí ve smyslu zákona č. 1/1992 Sb. odměna za práci. Vzhledem k tomu, že odměna z fondu vedoucího je poskytována pravděpodobně v souvislosti s vykonáním mimořádné práce [např. nad rámec běžných povinností], je tato jednoznačně odměnou za práci, tedy mzdou, a jako taková se musí započítat do průměrného výdělku. Může ovšem nastat případ, kdy odměna z fondu vedoucího splňuje nějakou jinou platbu, např. odměnu k životnímu jubileu. V tomto případě by logicky do průměrného výdělku taková odměna neměla být zahrnuta. Záleží tedy na vymezení „odměn z fondu vedoucího“ ve mzdové části kolektivní smlouvy v jednotlivých organizacích.

-APA-

● V naší základní organizaci máme problém s určením platu uvolněného předsedu. Jak bychom nejlépe tuto odměnu určili?

Určení výše odměny uvolněného funkcionáře základní organizace je zcela v kompetenci této organizace. Odborový svaz KOVO vydal k této problematice metodický pokyn [viz Informační zpravodaj KOVO 1/1991], ale tento pokyn je v současné době těžko použitelný. Srovnává totiž plat předsedy s platem vrcholového vedení v podniku, což je údaj, který většinou nebývá znám, a i v případě, že se tyto údaje podaří zjistit, je nereálné odměňovat předsedu ZO odvozením z takového platu. Podle mého názoru je nevhodné odměňovat předsedu tak, jako by stále pracoval na svém původním pracovišti, ze kterého byl pro výkon funkce uvolněn. Plat (mzda) je totiž odměna za skutečně vykonanou práci. A práce předsedy či jiného uvolněného funkcionáře se diametrálně liší od prací, ze kterých byla většina našich funkcionářů uvolněna. V některých organizacích se osvědčila metoda postavit funkci předsedy na rovně některé funkce jako třeba vedoucí útvaru (úseku) apod. Plat předsedy pak kopíruje plat příslušného příslušného hospodářského pracovníka se všemi jeho změnami.

V případě, že je plat předsedy určen absolutní částkou, nemělo by se v případě výplaty nějaké valorizace, 13. platu, apod., zapomenout na předsedu ZO.

-APA-

● Kdo navrhuje a schvaluje plat uvolněného funkcionáře základní organizace OS KOVO?

Mechanismus stanovení platu uvolněného funkcionáře je v kompetenci ZO. Vzhledem k tomu, že v současné době není obvyklé platy jednotlivců zveřejňovat, je nevhodné diskutovat o konkrétní výši platu např. předsedy ZO na tak širokém fóru, jako je členská schůze či konference základní organizace. Účelnější by asi bylo, kdyby členská schůze [konference] určila nějaká pravidla — neboli stanovila mantinely — v jejichž rámci by VZO výši platu předsedy konkrétně stanovil. Členská schůze [konference] by zároveň mohla uložit revizní komisi, aby tuto záležitost průběžně kontrolovala.

-APA-

● V poslední době, vzhledem k omezeným zakázkám, mi organizace přiděluje méně kvalifikovanou práci, i když po dohodě za původní mzdu. Vzhledem k tomu, že nevyužívají moji kvalifikaci, můžu z organizace odejít s odstupným?

Podle současné právní úpravy (§ 51 zákoníku práce) může pracovník dát výpověď z jakýchkoli důvodů nebo i bez uvedení důvodů. Žádné „kvalifikované“ výpovědní důvody zákoník práce již nezná. Při výpovědi dané pracovníkem existuje pouze jedna výpovědní doba, a to dvouměsíční, která začíná běžet prvním dnem měsíce následujícího po doručení výpovědi organizaci. Dává-li výpověď pracovník, nemá nárok na odstupné. To, podle zákona č. 135/1991 Sb. o odstupném poskytovaném při skončení pracovního poměru náleží pracovníku pouze v případě, že pracovní poměr bude ukončen výpovědí danou organizací z organizačních důvodů (§ 46 odst. 1 písm. a) až c) zákoníku práce) nebo dohodou z týchž důvodů. Na odstupné mají nárok i ženy, dochází-li k rozvázání pracovního poměru uplatněním zákazu některých prací a pracovišť pro ženy.

Jinak se podle vašeho dotazu dá soudit, že jste se s organizací dohodli nejenom na výši mzdy, ale i na změně sjednaných pracovních podmínek. Tato změna by měla mít písemnou formu, avšak nedodržení této podmínky nezakládá neplatnost tohoto právního úkonu.

● Dostal jsem výpověď z organizačních důvodů. Mám nárok na volno na hledání nového místa?

Před skončením pracovního poměru výpovědi ze strany organizace či dohodou z organizačních důvodů (důvody uvedené v § 46 odst. 1 písm. a) až c) zákoníku práce) náleží pracovníku na vyhledání nového místa pracovní volno s náhradou mzdy ve výši průměrného výdělku, a to na nezbytně nutnou dobu. Organizace poskytne toto volno v rozsahu maximálně jeden půlden v týdnu po dobu, která odpovídá výpovědní době. Volno na vyhledání nového místa lze slučovat pouze se souhlasem organizace. Pracovník je povinen prokázat organizaci tuto překážku v práci i její trvání.

Podle § 28 nařízení vlády č. 223/1983 Sb., kterým se provádí zákoník práce, může organizace poskytnout pracovníku i další pracovní volno. Toto je však bez náhrady mzdy, ale pracovník a organizace se mohou dohodnout na napracování zameškané doby.

Nárok na další pracovní volno lze rovněž sjednat v kolektivní smlouvě, a v této smlouvě je možno i pro toto další volno sjednat náhradu mzdy, maximálně však ve výši průměrného výdělku [ustanovení o náhradě mzdy se však vztahuje pouze na organizace provozující podnikatelskou činnost].

(ANO)

KOVÁK Týdeník Odborového svazu KOVO v ČSFR • Vychází čtyřikrát v měsíci • Uzávěrka vždy v pondělí • Copyright 1992 • Vydá va Federální rada OS KOVO ve Vydavatelství a nakladatelství PRÁCE

● Redakční rada: předseda ing. Zdeněk Škromach, tajemník Jan Bohek, členové — Vítězslav Pospíšil, Jaromír Dučkal, Petr Hána, Alois Jedlička, František Jenčík, Bohumil Moravec, Radko Samánek ● Šéfredaktor: Vítězslav Pospíšil ● Redaktoři: František Jenčík (pražská redakce) ing. Jan Kollár (slovenská redakce) ● Grafická úprava Radka Mrázová ● Adresa pražské redakce Gorkého nám. 23. 112 82 Praha 1 ● Telefon: Praha — šéfredaktor 2114 2780 2114 2419 ● Redaktor 2114 2351 ● Sekretariát 2114 2350 ● Fax (02) 2114 2350 ● Adresa slovenské redakce KOVÁK 02 KOVO Vajnorská 1 815 76 Bratislava ● Redaktor ing. Jan Kollár 900 61 Galary 3 Bratislava vidiek telefon ● fax (0703) 97318 ● Cena výtisku 3 Kčs ● Předplatné ročně 144 Kčs ● Rozšiřuje se objednávkou příjímá Vydavatelství a nakladatelství PRÁCE administrace Václavské nám. 17 112 58 Praha 1 telefon 235 40 08 235 37 32 linka 333 nebo 552 ● Redakci nevyžádávané rukopisy, fotografie a kresby se nevracejí ● Dohledací pošta Praha 07, snížený poplatek po volen MPSK Praha, č. j. zn. P/1 6196 ze dne 9. 11. 1970. Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha č. j. 1302/92-NP ze dne 6. 11. 1992. — NSSN 0332 — 9270. 46 751